

VĚRA BÍLÁ

E Věra Bílá ul'ila 22. 5. 1954 andro lavutariko famel'ija Rokicañate. Te gil'avel chudla, kana has famel'ijakere mulatišagi - boña, bijava the zabavi. Gil'avelas la cimbalovkaha peskere dadeha, vičinenas les Karol Giña. Andro berš 1995 pes e Věra diña anglal, sar lake the lakera bandake gejl'a avri e plotňa „ROM-POP“. Igen lake akor šigitind'a e Zuzana Navarovo, has lakeri producentka. Andro berš 1998 dine avri o Kale the e Věra Bílá dujto plotňa „Kale Kalore“. Phirkernas andro evropska thema, kaj sa o sali has avribikenkerde. Andre Francija la igen kamen. Andre Kanada lake vaj phende, hoj ode šaj ačhol the la bandaha, u andre USA ačhil'a e Věra čerčeňake – vičinenas la, kaj avel te gil'avel, až andro Carnegie Hall, ko New York.

Sar la Věra has dešupandž, thod'a pes te dživel peskere romeħa, le Feriha. Dživelas leħa deš berš – al'e na sas len čħave. Pal'is peske ile čħavores andal o čħavorikano kher u dine les nav pal o dad, o Feris. E Věra phend'a: „Te man o Del na diña čħave, ta man diña vareso aver“.

Del pes te phenel, hoj e Věra Bílá hiñi čerčeň, al'e nič la na čerind'a – te dikhena, sar dživel, šoha bi na phenenas, hoj jekhvar has ajsi bari čerčeň. Pal o sakodživesutno V ěrakero dživipen hin the jekh filmes. Kerelas les e režiserka Mira Erdevički - bond'arlas les jekh berš, vičinel pes „Černá a Bílá v barvě“. Avri les dine jejsoste andro berš 1999 –andre kada doba but Roma odgejle andal e Čechiko andre aver thema – e Anglija, e Kanada, e Belgija, e Australija. Al'e e Věra andro filmes phenelas, hoj andre čechiko them na džanel, s'oda rasismus, a hoj šoha na gel'ahas andal e Čechiko het.

Adad'ives e Věra Bílá imar na phirel la bandaha te gil'avel, andro berš 2004 pes e grupa rozpel'a u joj gil'avel varekana lakera famel'ijaha, te la vareko vičinel te gil'avel. Imar čirla oleske, kana pre Věra phirkernas ezera džene a bikenkernas avri o bare sali pal o calo svetos.

[překlad pro učitele]

Věra Bílá

Věra Bílá se narodila 22. 5. 1954. V rodině muzikantů v Rokycanech. V patnácti letech začala žít se svým manželem Františkem. Po deseti letech si adoptovali chlapečka a pojmenovali ho po otci František. Zpívala na rodinných oslavách, na křtinách, svatbách a zábavách. Zpívala s cimbálovou kapelou svého otce, Karola Giři.

V roce 1995 na sebe Věra upozornila, když jí a její kapele vyšlo cédéčko s názvem ROM_POP. Tehdy jí velmi pomohla Zuzana Navarová, stala se producentkou. V roce 1998 KALE a Věře Bílé vyšlo druhé CD „ČERNÍ, ČERŇOUČCÍ“. Vyprodávali sály evropských měst. Ve Francii ji milovali. V Kanadě jí i kapele nabídli, aby tam zůstali, a v Americe se stala hvězdou na festivalu romské kultury.

Řekla: „Když mi Bůh nedal děti, tak mi dal něco jiného“. Dá se říci, že Věra Bílá je hvězda, ale nic ji nezměnilo. Mira Erdevičky natáčela rok film o životě Věry „ČERNÁ A BÍLÁ V BARVĚ“. Premiéru měl na podzim roku 1999. Ve filmu pronesla, že v Čechách nepocítila rasismus a že by Čechy nikdy neopustila.

V dnešní době již Věra nekoncertuje s kapelou, ta se v roce 2004 rozpadla. Někdy zpívá se svojí rodinou, nebo s tím, kdo jí pozve. Je to dávno, co Věra vyprodávala velké sály po celém světě.